

Toimintamalli

koulupoissaolotilanteissa

Koulunkäynnin tukeminen hyvinvointialueen palveluissa

Kun koulupoissaolot tulevat näkyviksi

- Otamme vakavasti asiakkaan tai koulun ilmaisemat huolet ja pyrimme kaikkia osapuolia hyödyttävään yhteistyöhön.
- Selvitämme käynnissä olevat palvelut ja jaamme vastuussa oleville työntekijöille tietoa koulupoissaolotilanteesta. Työ voi olla konsultatiivista tai perustua asiakkuuteen.
- Nimeämme hyvinvointialueelta vastuuhenkilön, joka on mahdollisimman pian yhteydessä koulun vastuuhenkilön hyvän yhteistyön käynnistämiseksi.
- Selvitämme onko koulussa kartoitettu koulupoissaolon taustasyitä ja onko yhteinen tilannekuva luotu.
- Tuemme kodin ja koulun yhteistyötä ja huolehdimme että yhteydenpitotavoista on sovittu.
- Osallistumme pyydettyä verkostoyhteistyöhön. Sovimme monialaisessa yhteistyössä kunkin toimijan vastuusta.
- Teemme intensiivistä työtä vanhempien kanssa. Voimme tukea vanhemmuutta, vaikka lapsi kieltäytyisi tukitoimista.
- Toimimme suunnitelmallisesti ja ratkaisukeskeisesti. Keskitämme vahvuksiin ja vahvistamme positiivista.
- Ohjaamme asiakasta hyödyntämään digitaalisia palveluita, kuten [amahoito-ohjelmia](#) ja [interventionavigaattoria](#) monipuolisesti.

Ennaltaehkäistään ongelmien syntyä

- Annamme asiakkaille ohjausta ja neuvontaa.
- Tiedotamme palveluista ja matalan kynnyksen yhteydenotkanavasta aivoimesti. Ohjaamme käyttämään [omaperhe.fi-sivustoa](#).
- Hyödynnämme yhteisöllisiä ja osallistavia menetelmiä, kuten vertaistukea ja pienryhmätoimintaa sekä kouluympäristössä että esimerkiksi kohtaamispaikkatoiminnassa.
- Teemme paikallisia ilmiöitä näkyväksi sosiaalisen raportoinnin työkalulla.
- [Jaamme koulupoissaoloihin liittyvää tietoa ja annamme psykoedukaatiota.](#)
- Tiedostamme, että kaikki perheille tarjottu tuki vaikuttaa myös lapsen tai nuoren opiskelukykyn.

Koulupoissaoloihin vaikuttava työskentely perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen, esim. 24, 28 artikla, sekä kansalliseen lainsäädäntöön, esim. perustuslaki 16§, perusopetuslaki 16§, 26§, sosiaalihuoltolaki 4§, terveydenhuoltolaki 2§, 24§, oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4-5§, lastensuojelulaki 1-2§

Lapsen oikeuksien sopimus ja lainsäädäntö velvoittavat työskentelemään monialaisesti lapsen kasvuun ja kehityksen sekä hyvinvoinnin tukemiseksi. Koulutus ja erityisesti perusopetus nähdään oleellisena osana lapsen kasvu, kehitystä ja hyvinvointia.

Luomme toivoo!

Koulupoissaoloja työstetään kaikissa lasten, nuorten ja perheiden palvelussa.

Koulupoissaolot lisääntyvät usein pikkuhiljaa

Vaikeastakin elämäntilanteesta selviää!

Oivalla aluksi

- Jokaisella meistä on vastuua auttaa lasta tai nuorta koulupoissaolotilanteesta.
- Koulupoissaolo on oire, jonka taustalla olevat tekijät tulee selvittää huolellisesti, tilanteen edellyttämässä laajuudessa. Tämä tieto ohjaa työskentelyä koulupoissaolotilanteesta.
- Edistämme asiakkaan osallisuutta, kuulemalla asiakasta ja ottamalla todesta hänen tuottamansa tiedon omasta tilanteestaan.
- Teemme tiivistä yhteistyötä kodin, koulun ja muiden toimijoiden kanssa. Tiedon jakaminen perustuu asiakkaan antamaan lupaan tai lainsäädäntöön.
- Hyödynnämme jatkuvaa keskinäistä konsultaatiota eri palveluiden sekä koulun välillä.
- Tunnistamme riskitekijät erilaisissa koulunkäynnin ja palveluiden nivelvaiheissa. Siirtymässä palvelusta toiseen, lähtetävä taho huolehtii että poissaolotilannetta ylläpitäviä tekijöitä työstetään myös odotettaessa uuden palvelun alkamista.
- Vahvistamme arjen perustoimintoja hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn paraneumiseksi.
- Ymmärrämme, että kyseessä on vaikea elämäntilanne. Olemme sensitiivisiä, emmekä etsi syyllisiä. Olemme ratkaisukeskeisiä ja luomme toivoo.
- Kun tiedämme koulunkäyntiin liittyvät riskitekijät, toimimme proaktiivisesti emmekä jää ainoastaan seuraamaan tilannetta.

Jo 20 % koulupoissaolo voi heikentää merkittävästi hyvinvoinnin ja oppimisen edellytyksiä!

Koulupoissaolo on aina oire jostakin

Yhdessä onnistumme!

Kun koulupoissaolotilanne on hankaloitunut

- Työskentelymme perustuu [Intervention koulupoissaolotilanteiden jäsentämiseksi](#), jonka avulla koulupoissaolotilanteen taustasyitä ja ylläpitävät tekijät ovat tiedossa ja työskentely perustuu niistä luotuun tilannekuvaan.
- Varmistamme, että perheen kanssa asetetut tavoitteet pohjautuvat tietoon poissaolajen taustasyistä ja ongelmia ylläpitäviä tekijöitä työstetään. Tilanteen yhteinen ymmärtäminen ja ratkaisukeskeisyys korostuvat.
- Varmistamme että koulun ja hyvinvointialueen vastuuhenkilöt ovat tiedossa kaikilla toimijoilla. Huolehdimme jatkuvasta tiedonkulusta. Vastuuhenkilö tekee tiivistä yhteistyötä perheen ja koulun vastuuhenkilön kanssa.
- Sovimme verkostotyössä vastuunjaosta. Hyödynnämme hyvinvointialueen [verkostotyön ohjetta](#) ja [koontilamaketta](#).
- Huolehdimme palvelujen nivelvaiheissa tiedonsiirrostä, varsinkin vastuuhenkilön vaihtuessa. Suositaa "saattaen vaihtoa".
- Tuemme kodin ja koulun yhteistyötä ja autamme mahdollisten ristiriitojen ratkaisemisessa. Ymmärrämme kodin ja koulun välisen yhteistyön merkityksen lapsen tai nuoren koulun palaamisen edellytyksenä.
- Huolehdimme työskentelyn riittävästä intensiteetistä. Vanhemmat ovat vahvasti mukana työskentelyssä.
- Psykoedukaatio kohdentuu tavoitteiden mukaisesti työstettäviin asioihin.
- Ymmärrämme, että koulun paluu on prosessi, jossa koulunkäynti tukee kuntoutumista ja kuntoutuminen tukee koulunkäyntiä.

Jos koulupoissaolotilanne jatkuu

- Hyvinvointialueen vastuuhenkilö huolehtii yhdessä koulun vastuuhenkilön kanssa siitä, että poissaolajen taustasyitä ja poissaoloja ylläpitävät tekijät ovat tiedossa ja tilannekuva on muodostettu. Palataan koulupoissaolajen jäsentämisen interventiossa hankittuun tietoon ja tunnistetaan lisätiedon tarve.
- Varmistamme, että kaikilla toimijoilla on yhteinen ymmärrys koulupoissaolotilanteesta. Säännöllisillä tapaamisilla varmistetaan että kaikki työskentelevät tilannekuvan vaatimalla tavalla.
- Jatkamme tiivistä monitoimijaisista yhteistyöstä, jossa verkoston koollekuksuja on sovittu. Varmistamme, että kaikki toimijat tietävät omat ja toistensa vastuutehtävät tilanteen edistämiseksi.
- Ymmärrämme, että tilanne korjaantuu vain intensiivisellä työllä. Suunnittelemme tapaamisten määrän ja sisällön ymmärtäen lapsen tai nuoren tarpeen päästä takaisin päivittäiseen kouluraken.
- Tiedämme, että hankalon tilanteen korjaantuminen vie aikaa. Emme kiirehdi vaihtamaan palvelua, vaan vahdamme toimintatapa, jos ensin valittu ratkaisuvaihtoehto ei toimi. Työtä ohjaavat rinnakkaiskulkus, sinnikkyys ja ratkaisukeskeisyys.
- Ymmärrämme kouluraken palaamisen kuntoutumisenä, jota koulun tukitoimet sekä sosiaali- ja terveyspalvelut tukevat.

Hyödynnämme työskentelyssä systeemistä työotetta, jossa lapsen ja perheen elämää tarkastellaan kokonaisuutena jonka eri tekijät vaikuttavat toisiinsa. Monialainen yhteistyö on palvelujärjestelmää poikkileikkaavaa. Tarvittaessa hyödynnetään ammatillista erityisosaamista yli organisaation sisäisten ja organisaatioiden välisten rajojen.

Koulupoissaolotilanteessa työskentely ja asiakkaan kohtaaminen ovat hyvinvointialueen arvojen mukaisesti asiakaslähtöistä, yhdenvertaista ja vastuullista. Teemme hyvinvointialueen strategian mukaisesti hyvää yhteistyötä parhaan tuloksen saavuttamiseksi.